

On acaba pagar poc i on comença defraudar?

Eludir és legal i evadir és delictu, però entre les dos hi ha una franja d'estructures artificioses que complixen la lletra de la llei i en buiden la finalitat. On es traça la ratlla?

1. Guia del professor (moció, cronograma i argumentari)
2. Full d'avaluació
3. Targetes de postura (retallables)
4. Fitxa de preparació de l'alumne (fotocopiar)

On acaba pagar poc i on comença defraudar?

La planificació fiscal agressiva s'hauria de tractar legalment com a frau.

FORMAT

parlamentario

DURADA

55-60 min

AGRUPAMENT

Dos equips de 4 + presidència + jurat

Objectius

- Distingir amb precisió elusió, planificació agressiva i evasió fiscal.
- Explicar el deure de contribuir de l'article 31 i els principis que limiten el legislador tributari.
- Argumentar sobre seguretat jurídica i justícia fiscal sense confondre el legal amb el just.

Conceptes clau: deure de contribuir · capacitat econòmica · elusió · evasió · conflicte en l'aplicació de la norma · economia submergida · reserva de llei

Encaix curricular

- **CJD · U6** — Dret tributari — l'article 31, els principis del sistema tributari i la frontera entre eludir i evadir s'expliquen en esta unitat.
- **CJD · U7** — Dret penal i administratiu — el delictes fiscal, la sanció administrativa i la regla de no castigar dos vegades el mateix fet.

Competències clau: CCL · CC · CE

De què va

L'**elusió** consisteix a organitzar els assumptes propis per a pagar menys dins de la llei: triar la forma jurídica més avantatjosa, aplicar una deducció a què es té dret, aportar a un pla de pensions. És legal. L'**evasió** és ocultar: no declarar ingressos, cobrar sense factura, simular despeses. És infracció i, a partir de certa quantia, delictes.

El problema està al mig. Hi ha estructures que complixen escrupolosament la lletra de la norma i la finalitat raonable de les quals és només reduir la factura fiscal, sense cap motiu econòmic darrere. La Llei General Tributària preveu per a eixos casos l'anomenat **conflicte en l'aplicació de la norma**, però exigix artificiositat i no sempre és fàcil d'acreditar. Este debat parlamentari obliga a defensar una frontera concreta, no una consigna: cal dir on es posa la ratlla i què la defineix.

Argumentari

A FAVOR DE TRACTAR LA PLANIFICACIÓ AGRESSIVA COM A FRAU

- **Contribuir és un deure constitucional, no una opció.** L'article 31 no diu que cadascú pague el que li abellisca dins del permès: diu que es contribueix segons la capacitat econòmica. Una estructura que trenca eixa correspondència buida el deure encara que complisca la lletra.

- **Complir la lletra i burlar la finalitat ja té nom.** L'ordenament coneix des de fa molt el frau de llei, i la Llei General Tributària preveu una resposta específica. Reforçar-la no és inventar res nou, és donar dents al que ja existix.
- **El cost no desapareix, es trasllada.** El que uns deixen de pagar el paguen altres, o es convertix en menys servicis. La factura l'assumix sobretot qui no pot contractar enginyeria fiscal, que és la majoria.
- **La generalitat hi està en joc.** Si el resultat depén de poder pagar assessoria especialitzada, el sistema deixa de tractar igual els qui tenen la mateixa capacitat econòmica, que és exactament el que prohibix l'article 31.

EN CONTRA: EL LEGAL NO ES POT CASTIGAR

- **Sense frontera clara no hi ha seguretat jurídica.** Si una conducta permesa es pot reinterpretar després com a frau, ningú sap en planificar si està dins o fora. El principi de reserva de llei existix justament per a evitar això.
- **Si la conducta és indesitjable, que es canvie la llei.** El legislador pot tancar el forat amb una norma clara i aplicable cap avant. Castigar retroactivament el que la mateixa llei permetia trasllada al contribuent un error del legislador.
- **La frontera «artificiosa» és massa elàstica.** Distingir una estructura sense motiu econòmic d'una decisió empresarial legítima exigix un judici d'intencions que obri la porta a l'arbitrarietat administrativa.
- **El focus eficaç està en l'evasió, no en l'elusió.** L'economia submergida —cobrar sense factura, no declarar— mou molts més diners i és més fàcil de perseguir. Diluir esforços en la franja grisa lleva recursos al que sí que és clarament il·legal.

Com es desenvolupa

- 0 Classificació prèvia** 10 min
Abans de prendre postura, la classe classifica huit conductes reals en elusió, planificació agressiva o evasió. Les discrepàncies assenyalen on és la frontera discutida.
- 0 Preparació per equips** 10 min
Dos equips de quatre amb l'argumentari. Cada equip ha de formular per escrit el seu criteri de frontera en una sola frase.
- 0 Torns d'obertura** 10 min
Cinc minuts per equip. S'exigix enunciar el criteri de frontera i un exemple que caiga a cada costat.
- 0 Torns de refutació** 12 min
Quatre minuts alterns. Cada refutació comença citant literalment el criteri de l'equip contrari.
- 0 Preguntes de la presidència** 8 min
Dos casos difícils preparats pel profe, un per a cada equip, que posen a prova el seu propi criteri.

0

Tancament i veredicte del jurat 10 min

Tancament de tres minuts per equip, sense arguments nous. El jurat valora amb la rúbrica i explica quin criteri li ha semblat més aplicable.

On acaba pagar poc i on comença defraudar?

Grup / alumne: _____ Data: _____

CRITERI	1 INICI	2 EN PROCÉS	3 BÉ	4 EXCEL · LENT
Precisió de les categories No usa «elusió», «evasió» i «frau» com a sinònims i situa cada exemple en la categoria correcta. CC	☐	☐	☐	☐
Ancoratge constitucional Fonamenta l'argument en principis de l'article 31 — capacitat econòmica, generalitat, reserva de llei— i no només en la intuïció moral. CC	☐	☐	☐	☐
Refutació Respon a l'argument concret de l'equip contrari, començant per enunciar-lo amb exactitud. CCL	☐	☐	☐	☐
Ús del torn Ajusta la intervenció al temps, no interromp i respecta la presidència. CE	☐	☐	☐	☐

Observacions:

Repartiment de postures

La planificació fiscal agressiva s'hauria de tractar legalment com a frau.

DEFENSEU ESTA POSTURA

A favor de tractar-la com a frau

Una estructura sense més finalitat que pagar menys buida el deure de contribuir; complir la lletra mentres es burla el propòsit de la norma no hauria d'estar premiat.

✂ retalla per ací

DEFENSEU ESTA POSTURA

En contra: el legal no es pot castigar

Sense una frontera clara entre el permés i el sancionable no hi ha seguretat jurídica; si una conducta és indesitjable, el que cal canviar és la llei, no castigar qui la va complir.

✂ retalla per ací

Preparo la meua postura

Moció: *La planificació fiscal agressiva s'hauria de tractar legalment com a frau.*

La meua postura _____

Els meus 3 arguments (amb una evidència o exemple concret en cadascun):

1. Argument _____

Evidència _____

2. Argument _____

Evidència _____

3. Argument _____

Evidència _____

Una pregunta que li faré al grup rival:

Un argument de l'altre grup que hauré de refutar:

Notes durant el debat:

